

med Franjem in Minko, ki se združi v ljubaven dvospev. Zdaj pa nastopi francoski „maître de chant“ — pevski učitelj Chansonette (bariton) s soprogo Ninon (mezzosopran). Slišal je visoki „a“, s katerim je končala Minka svoj spev, in krasota glasu ga tako prevzame, da sklene pridobiti za umetno pesem ta krasni sopran. A Minka je izginila, in Chansonette začne zdaj iskati pevke. To je povod za spletko, katera je vsa bolj muzikalnega, kakor dramatičnega značaja. Krčmarjev bas nastopi z domačim vabilom k obedu. Chansonette prosi krčmarja, da mu pomaga iskati zaželenega soprana. Ta mu pripelje zbor deklic, da med njimi prave izbira, in zdaj sledi „za poizkušnjo“ venček narodnih pesmi. A „slavčka“ ni med njimi. Gluhi oskrbnik Štrukelj (bas) in njegov zviti pisar Rajdelj (tenor), ki zlorablja slabost svojega „šefa“ za različne šale, se razgovarja s tujcema, pri čimer nastopi Ninon z značilnim francoskem samospévom: „Un roi de Castille.“ Pa oglasi se „slavček“ Minka. Chansonette jo začne takoj pregovarjati, naj gre z njim, a njo pripravi do tega sklepa še le beda. Mati Majda (mezzosopran) toži, da ne more izplačati dolga upniku, in Chansonette se ponudi za plačnika, ako gre Minka z njim. Franjo brani, in zdaj se glasovi kosajo v tožbah in milobnem prepiru do konca drugega dela.

Tretji del se začneja s slovesnim zborom ženjic; za njim povzame mešani zbor „pot-

pourri“ narodnih napevov v prostem vzporedu, ki se razvije v ples. Lokavi Rajdelj, ki ima vse za norce, si pa z Lovrom izmisli zvijačo, da reši Minko za Franja. Minka se poslavlja v mnogoglasnem ločitvenem spevu, a Rajdelj in Štrukelj nastopita „v imenu postave“, da obodita Chansonetta zaradi zapeljevanja, ta pa se izgovarja, da hoče Minki izkazati le dobroto, ker jej hoče odpreti pot do najvišje umetnosti. Šaljivo zaslišanje, v katerem se mešata slovensčina in francoščina, daje Rajdeljnu priložnost do raznih burk. V obliki valčka se razvija ta prepir do velikega osmeroglasnega zbora. Lovra začne peči vest, da je delal Chansonettu krivico. Vse se veselo v gostilni poravnava v velikem zboru domačega ljudstva; dobri Francoz dá Minki denar in blagoslov k zvezi s Franjem. Večerni zvon zadoni, ljudstvo poklekne in zapoje milo Marijino pesem. Ta prizor je upodobil g. Grohar na naslovni sliki. S kratko, krepko zdravico se poslové Slovenci od Francoza, ki odpotuje domov.

Taka je vsebina opere. G. Foerster jo je porabil za divno skladbo, katera je polna melodioznosti in v izpeljavi duhovito zamišljena. Kolikor moremo spoznati iz klavirskega spremljevanja, mora biti orkestralni del jako efekten, prepleten s samostojnimi motivi in umetniško izdelan. Gotovo bo stala ta opera na repertoarju prihodnje operne sezone — v čast gospodu skladatelju in slovenski glasbi! L.

Naše slike.

Sveta gora pri Gorici (str. 513). Med božjimi poti slovenskimi je posebno obiskana Sveta gora pri Gorici. Pod njo proti jugu se razprostira krasna goriška okolica, proti severu pa jo zaslanja planinski svet, kateri pošilja bistro Sočo pod njenim vznožjem doli proti furlanski ravnini. Stara cerkev s samostanom jej venča široko glavo. Nedavno so se zopet naselili frančiškani na Sveti gori, in od daleč prihajajo zdaj romarji na njo v vedno večjem številu, posebno odkar si jo je izbral rajni kardinal Missia za zadnji počitek. Frančiškani zidajo na gori

veliko poslopje za romarje, katerega pa še ni na naši sliki. — Na str. 520—521. prinašamo posnetek Medovičeve slike „Izgubljeni sin“. Celestin Medović je bil rojen v Kuni v Dalmaciji l. 1859. dne 17. novembra. Dopršivši ljudske šole v rodnem mestu je šel kot trinajstleten mladenič v dubrovniški frančiškanski samostan, kjer je dovršil modroslovne in bogoslovne nauke. Že izmladega se je pokazala njegova izredna nadarjenost za risanje; vse njegove knjige so bile vedno polne risarij. Prosil je dovoljenja, da gre v Rim. Tam je bil pet let v samostanu irskih frančiškanov. Z vso vnemo se je lotil slikarstva in je že l. 1884. razstavil prvo večjo sliko

„Super flumina Babylonis“. Iz Rima se vrne v Dubrovnik, kjer ga spozna glasoviti učitelj slikarstva Schindler. Ta mu je gorko priporočil, naj pojde v Monakovo. Medović ga je slušal in je vse nauke v Monakovo dovršil z odličnim uspehom. Vsako leto je dobil častno diplomo. Z veliko zlato medaljo so bile odlikovane njegove „Bakanalije“, ki so mu tudi pridobile svetovni glas. Odtlej je naslikal že dolgo vrsto krasnih umetnin. V „Dom in Svetu“ 1901, str. 428. smo poročali o razstavi njegovih slik, na str. 493. pa smo prinesli že njegovo sliko „Zbor kralja Tomislava“ s popisom. Priobčili bomo še več reprodukcij po slikah tega znamenitega hrvaškega slikarja. — „Čudna žival!“ (str. 573.) Res je čudna in tudi grozna! Še stara lisica se ji ne upa prav blizu. Prav gotovo ima izza dni mladostne norosti hude spomine na rogačeve klešče. Približala se mu je s svojim radovednim gobčkom, a rogač jo je prijel za nos in krepko stisnil. Nikdar več se ga ni lotila. Mladiči so zagledali to čudno žival. Vse strmi vanjo. A rogaču samemu je tesno pri srcu, ko vidi toliko radovedno družbo okoli sebe. Pa on zaupa v svoje klešče! — Weczerzick je specialist v slikanju živali. Opice, divjačino, tiče in ne vemo kako žival vse je že naslikal s prirodno natančnostjo. Tudi na naši sliki se lepo vidi naivna preprostost velike prirode.

Naš rojak slikar g. I. Žmitek je razstavil prošli mesec v Ljubljani dve krasni kopiji. Prva je kopija Sedovove slike „Car Ivan Grozni se naslaja ob pogledu na Vasiliso Melentjevo“. Izvršena je v isti velikosti kakor izvirnik. Snov je vzeta iz drame „Vasilisa Melentjeva“ pisatelja A. N. Ostrovskega. Vasilisa je zastupila peto ženo Ivana Groznega, da bi sama postala carica. Car jo opazuje, ko dremlje. V spanju izdaja svoj zločin. Car jo dá takoj umoriti. Sedov nam je naslikal trenutek, ko car posluša besede speče Vasilise. Slika je zanimiva po originalni svetlobi, ki pada skozi okno, a obraz Vasilise se mehko oddaljuje v mračni perspektivi. Dekoracija je izvršena natančno v vseh posameznostih povsem zgodovinsko. Krasna je harmonija barv. Druga kopija je posneta po Vasiliji Dimitrijeviča Poljenova sliki „Grešnica“. Judje pripeljejo grešnico pred Jezusa, hoteč ga vloviti v besedi. Judovska postava je zahtevala, da se prešestnica kamenja, rimska postava pa je Judom zabranila smrtno kazen. Jezus bi bil moral torej soditi ali zoper judovsko ali zoper rimsko postavo. A on jih je osramotil, ko je rekel: „Kdor izmed vas je brez greha, naj vrže prvi kamen v njo!“ Na sliki vidimo Jezusa, ki je pisal v pesku, v trenutku, ko vzdigne pogled na grešnico in na Jude. Vse osebe so slikane jako realistično. Sovražni in zvitji judovski obrazi, prestrašena, pred smrtjo trepetajoča grešnica, ki se kljubavno upira in stiska pesti — to so podobe nepresegljive izrazitosti. Tudi Kristusa je naslikal Poljenov realistično kot utrujenega

potnika, ki je ravnokar prišel ožgan od solnca z gorske poti. To nas moti, ker Jezusovemu značaju bolj odgovarja nežna milina. Barve so krasne, gorka svetloba orientalska je razlita nad sliko in množica podob jej daje izredno živost in mnogovrstnost. Original je dolg nad 7 m, širok nad 4 m in je stal 40.000 rubljev. Kupil ga je ruski narodni muzej imperatorja Aleksandra III. v Peterburgu. Žmitkova kopija je mnogo manjša od izvirnika.

Ti kopiji je izvršil g. Žmitek v Peterburgu, kamor je šel iskat umetniške izobrazbe. Rojen je bil l. 1874. v Kropi. Obiskoval je obrtno šolo v Ljubljani, potem umetno-obrtno šolo na Dunaju. L. 1898. je šel v Peterburg, kjer je dovršil risarsko šolo imperatorskega društva za pospeševanje umetnosti. Zgodovinskega slikanja se je učil pri prof. Rěpinu, pozneje pa je vstopil kot genrist pri prof. V. E. Makovskem. V teh kopijah je pokazal, da se je vglobil v duha ruske slikarske šole, katera si je pridobila v umetniškem svetu že velik ugled in obče priznanje. Na str. 568. podajemo podobo, katero je narisal pri umetniškem sestanku. Ruski umetniki se sploh odlikujejo po veliki vztrajnosti. Pri svojih sestankih in zabavnih večerih vedno skrbé tudi za pravo umetnost, in marsikaka dobra misel se vrže mimogredé na papir. Tako je tudi gospod Žmitek précej umetniško izrabil obisk Srba Ivanovića, kateri si je zaradi stave naložil težko nalogo, da prepotuje peš celo Evropo.

Rusi o Prešernu. Kijevski učeni zbornik „Universitetskija Izvēstija“ pravi, ocenjujoč Koršev prevod Prešernovih poezij: „Slovenski pesnik, katerega mremo prištevati najodličnejšim slovanskim lirikom, je našel v ruski književnosti redko, v svoji vrsti prav čudovito priznanje, kakršnega je doseglo doslej le malo zapadno-slovanskih poetov.“ O Korševem prevodu pravi omenjeni zbornik, da „pri popolni umetnosti ruskega stiha podaje točno obliko in duha izvirnika.“

Akademični slikar g. Josip Germ v Pragi je izdal pred kratkim v lastni založbi izvrstno sliko po svoji krasoti znanega „Belopeškega jezera“, enega najlepših planinskih biserov. Gospod Germ se je globoko zamislil v čudovite barvene spojine, katere očarajo oko, kadar gleda v to temno, skrivnostno vodeno zrcalo, obdano od nebotičnih gorâ, med katerimi kraljuje visoki Mangart. Tu mrzle skale, tam nežno, a gorko življenje planinskih cvetic, v sredi pa v svoji temnoti nekako melanholično jezero — to je krasen predmet za umetniški čopič. Gosp. Germ je svojo oljnato sliko dal prirediti za barvano avtotipijo. Tudi v tisku se je popolnoma ohranil značaj oljnate slike. Vsekako je ta podoba vredna, da si ž njo okrasé Slovenci svoja stanovanja; zlasti hribolazcem bo dragocen spomin na krasno gorenjsko planinsko prirodo. Cena je jako zmerna: Slika na kartonu stane 6 K, v gladkem jelševem okvirju s steklom 12 K, v vzorkovem okvirju